

Эрдсийн бүтээгдэхүүний шинэ зах зээл: Сайн засаглалд чиглэсэн шинэчлэл хийх боломж уу?

Даниэл Кауфман, Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх захирал

Байгалийн баялгийн засаглалын хүрээлэн (ББЗХ)

www.resourcegovernance.org

Монголын Эдийн Засгийн Форумын илтгэл –
Улаанбаатар, Монгол Улс

2016 оны 3 сарын 31-ний өдөр

Засаглалын сорилт: Товч тойм

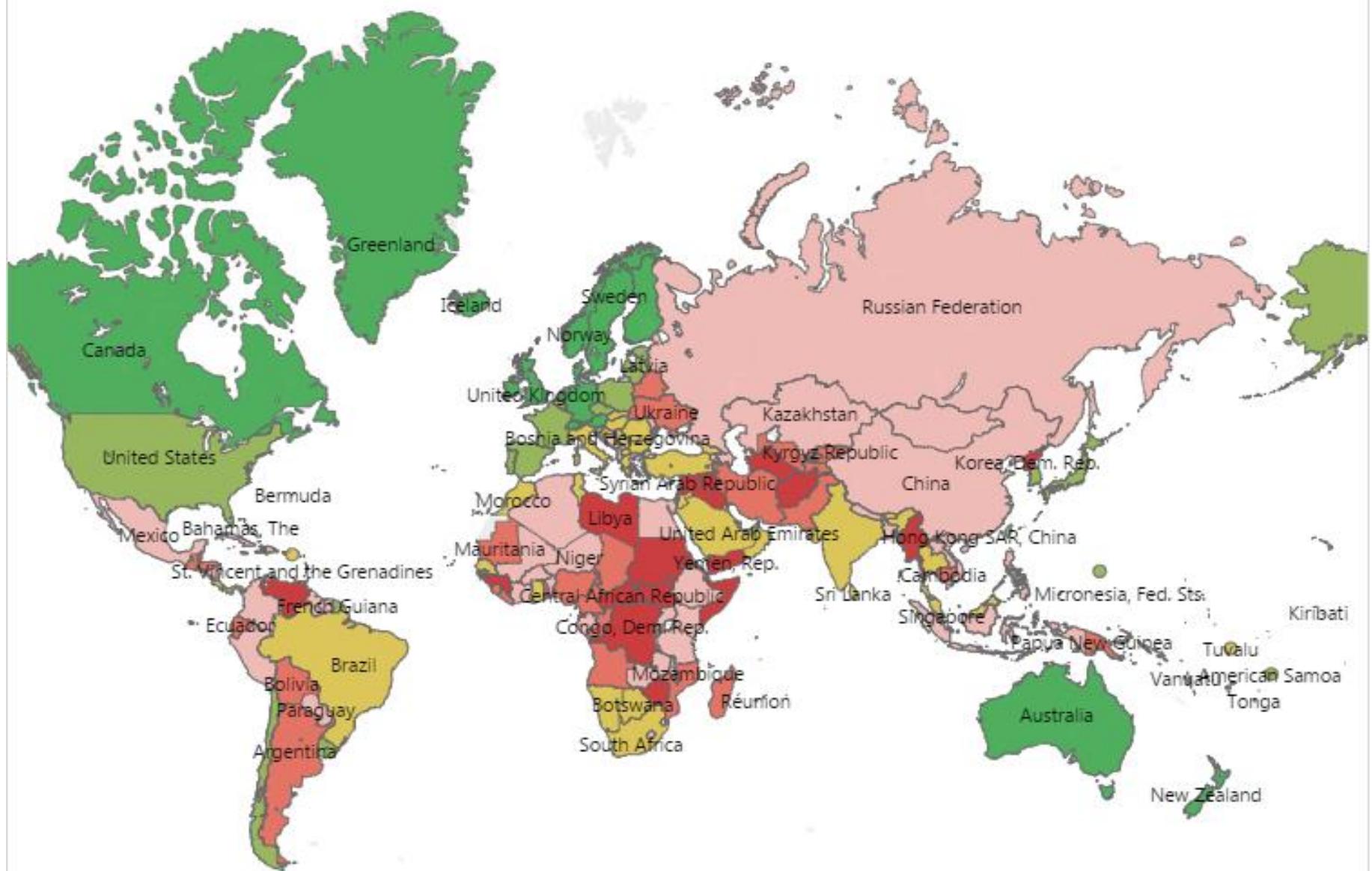
- Эдийн засаг: чухал, гэхдээ дан ганц зүйл биш: улс төр, эдийн засаг, институци – засаглалыг нэгтгэн авч үзэх
- Засаглал гэж юу вэ; яаж хэмждэг; чухал гэж үү?
- Олон улс болон Монголоос ажиглаж болох Нотолгоо: Үр дүн янз бүр, онцлог давуу ба сул талуудтай
- Олборлох салбар дахь засаглал: үнэлгээ хийх хүрээ & үндсэн сорилт & дүгнэлт
- Олон улсын нотолгоо & туршлагаас авах сургамж ба Монгол Улсад хамааралтай зүйлс: Засаглалыг шинэчлэх боломж нь одоо байна

Дэлхийн дахинь засаглалын үзүүлэлт (ДЗҮ): Засаглалын 6 хэмжээс

Засаглал нь тухайн улсад эрх мэдлийг дамжуулан хэрэгжүүлдэг уламжлал, институцийн багц болох нь буюу тухайлбал:

- Эрх мэдэлтнүүдийг сонгох, солих үйл явц
 - дуу ХООЛОЙ БӨГӨӨД ХАРИУЦЛАГА ТООЦОЛТ
 - УЛС ТӨРИЙН ТОГТВОРТОЙ БАЙДАЛ & ХҮЧИРХИЙЛЭЛ/ТЕРРОРИЗМААС АНГИД БАЙХ
- Засгийн газрын бодлого боловсруулж, хэрэгжүүлэх чадавхи
 - ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ҮР ДҮНТЭЙ АЖИЛЛАГАА
 - ХЯНАЛТЫН ЧАНАР
- Хоорондын харилцааг нь зохицуулагч институцид иргэд болон төрийн зүгээс хүндэтгэлтэй хандах байдал
 - ХУУЛИЙН ЗАСАГЛАЛ
 - АВИЛГЫН ХЯНАЛТ

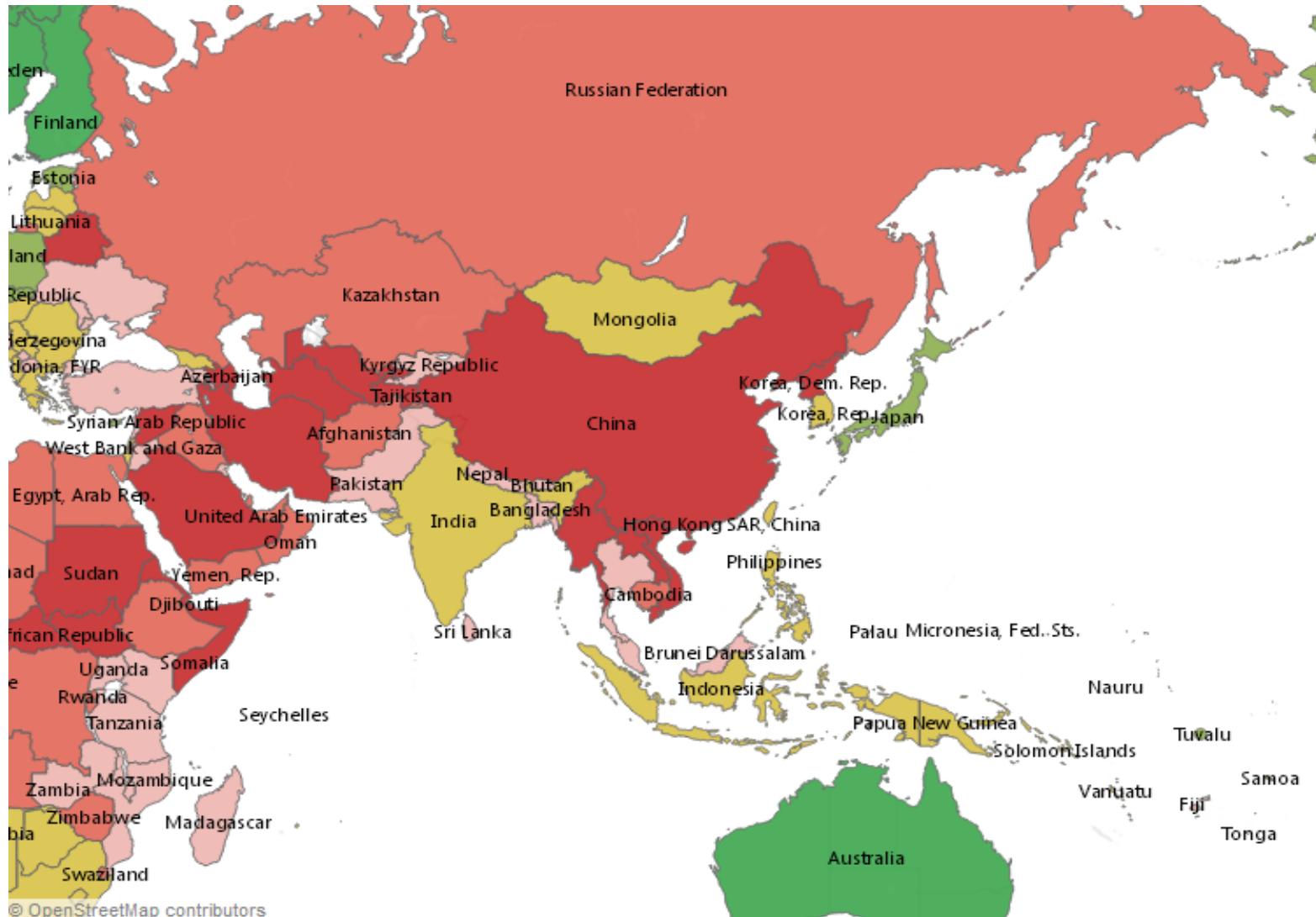
ДЗҮ Хуулийн засаглал, 2014

ДЗҮ АВИЛГЫН ХЯНАЛТ : АМЕРИК ТИВ, 2014

Дүү хоолой ба хариуцлага тооцолтын үзүүлэлт ДЗҮ: Ази тив

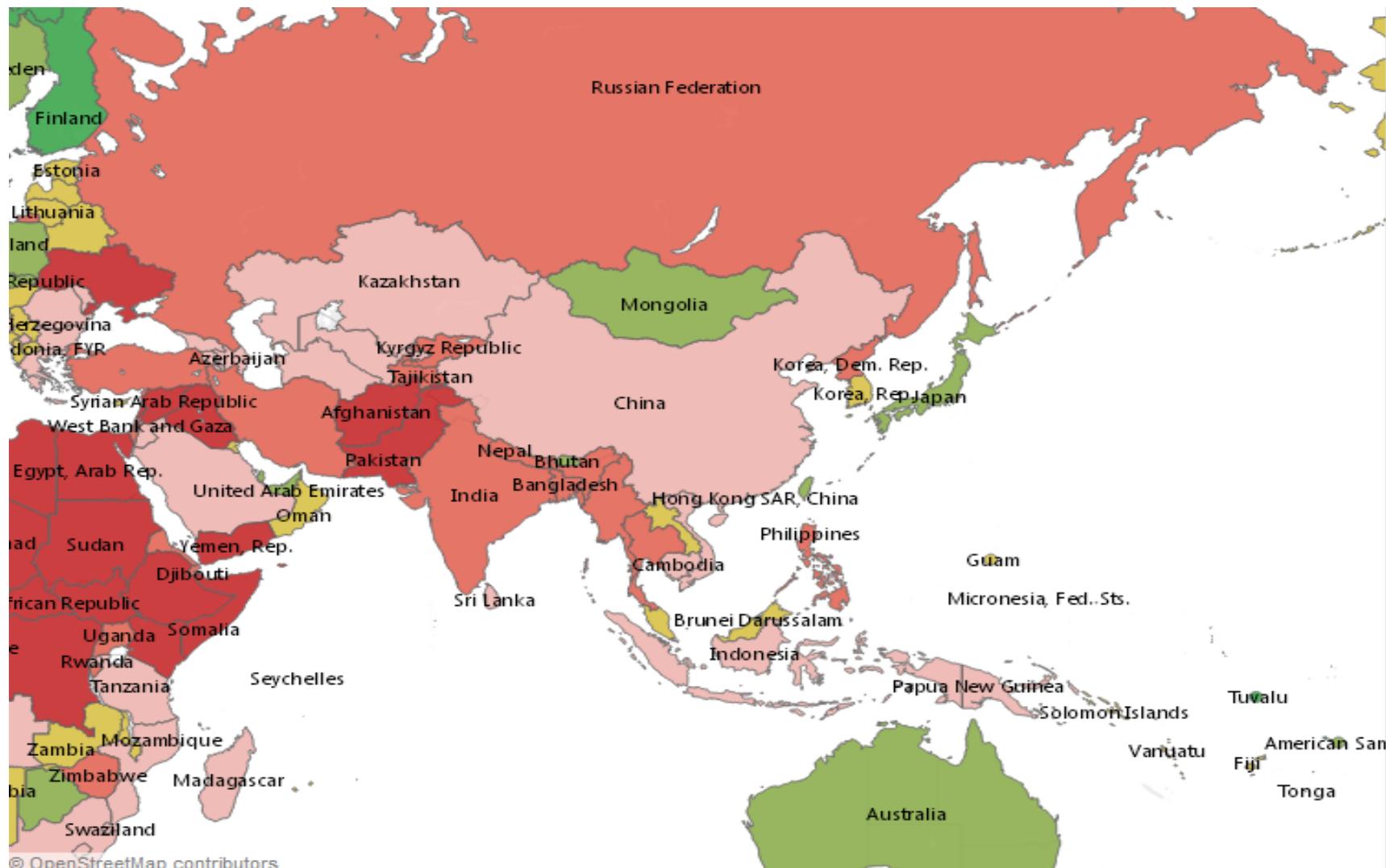

Percentile Range

No Data for Country 0-10th 10-25th 25-50th 50-75th 75-90th 90-100th

Source: Worldwide Governance Indicators (<http://www.govindicators.org>), additional information at Kaufmann, Daniel, Kraay, Aart and Mastruzzi, Massimo, The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues (September 2010). World Bank Policy Research Working Paper No. 5430 (<http://ssrn.com/abstract=1682130>). 6

Улс төрийн тогтвортой байдал & Хүчирхийллээс ангид байдлын үзүүлэлт: Ази тив

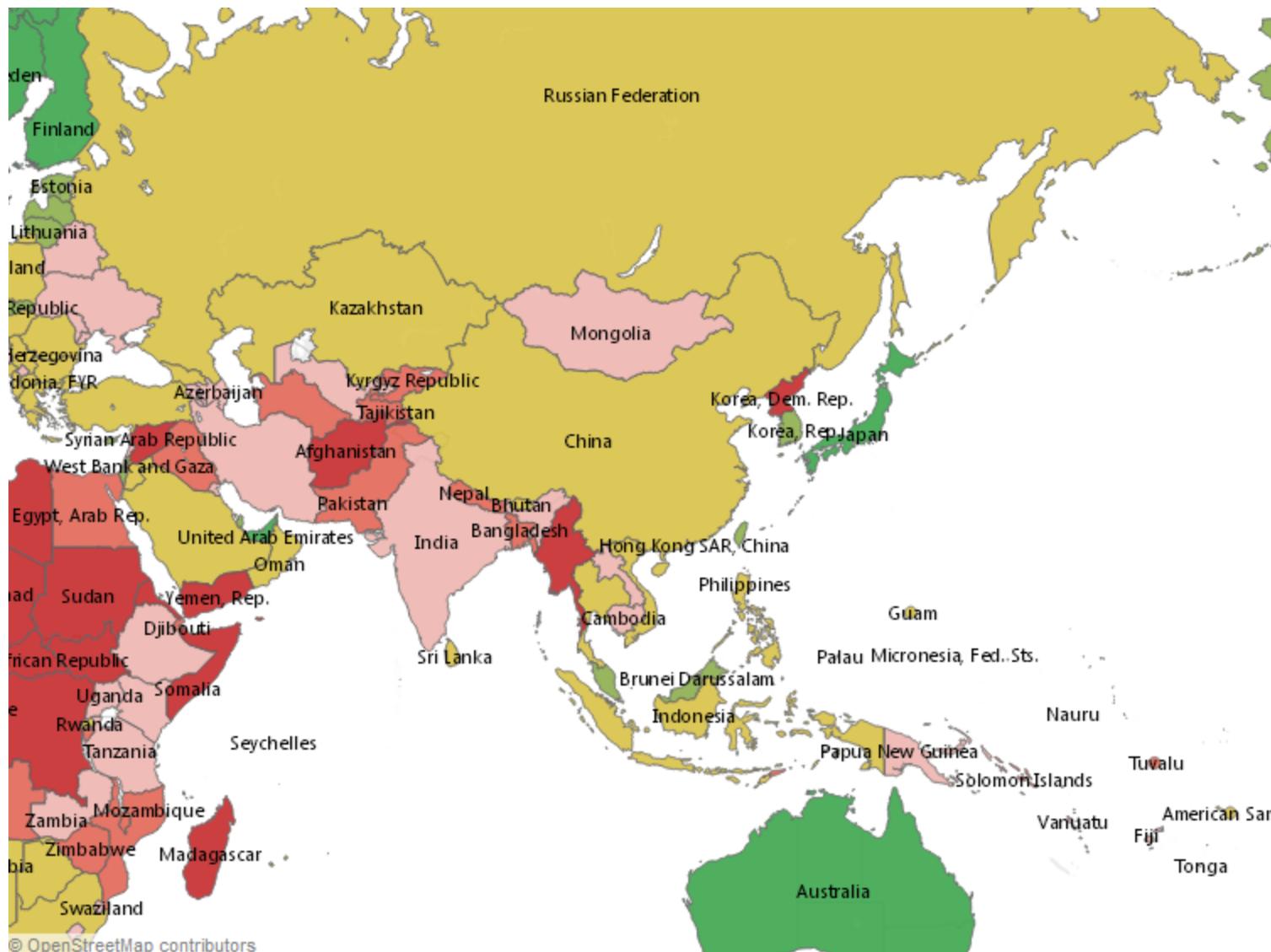

Percentile Range

No Data for Country 0-10th 10-25th 25-50th 50-75th 75-90th 90-100th

Source: Worldwide Governance Indicators (<http://www.govindicators.org>), additional information at Kaufmann, Daniel, Kraay, Aart and Mastruzzi, Massimo, The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues (September 2010). World Bank Policy Research Working Paper No. 5430 (<http://ssrn.com/abstract=1682130>). 7

Засгийн газрын үр дүнтэй ажиллагааны үзүүлэлт ДЗҮ: Ази тив

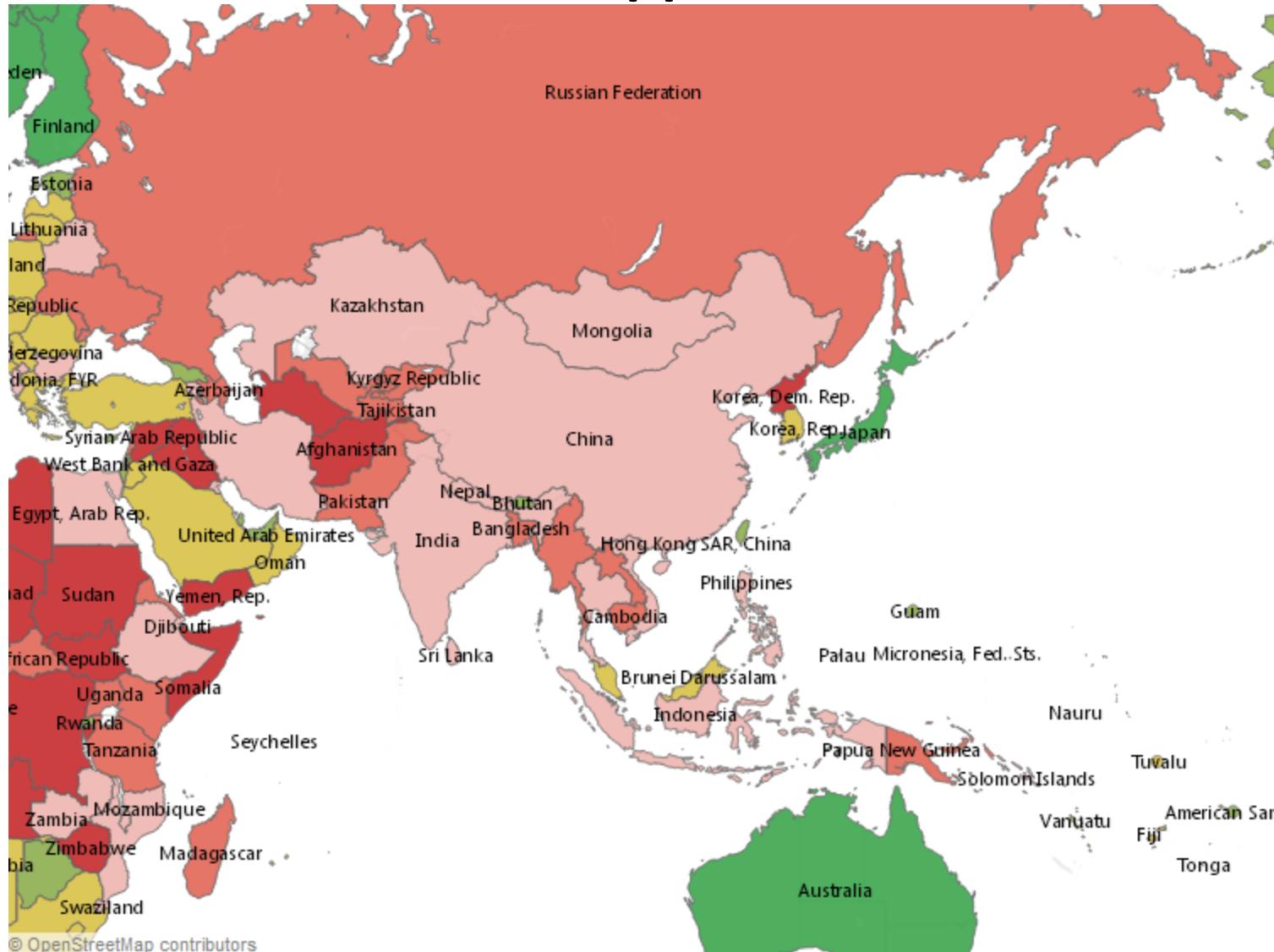

Percentile Range

No Data for Country 0-10th 10-25th 25-50th 50-75th 75-90th 90-100th

Source: Worldwide Governance Indicators (<http://www.govindicators.org>), additional information at Kaufmann, Daniel, Kraay, Aart and Mastruzzi, Massimo, The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues (September 2010). World Bank Policy Research Working Paper No. 5430 (<http://ssrn.com/abstract=1682130>). 8

АВИЛГЫН ХЯНАЛТ ДЗҮ: Ази тив 2014

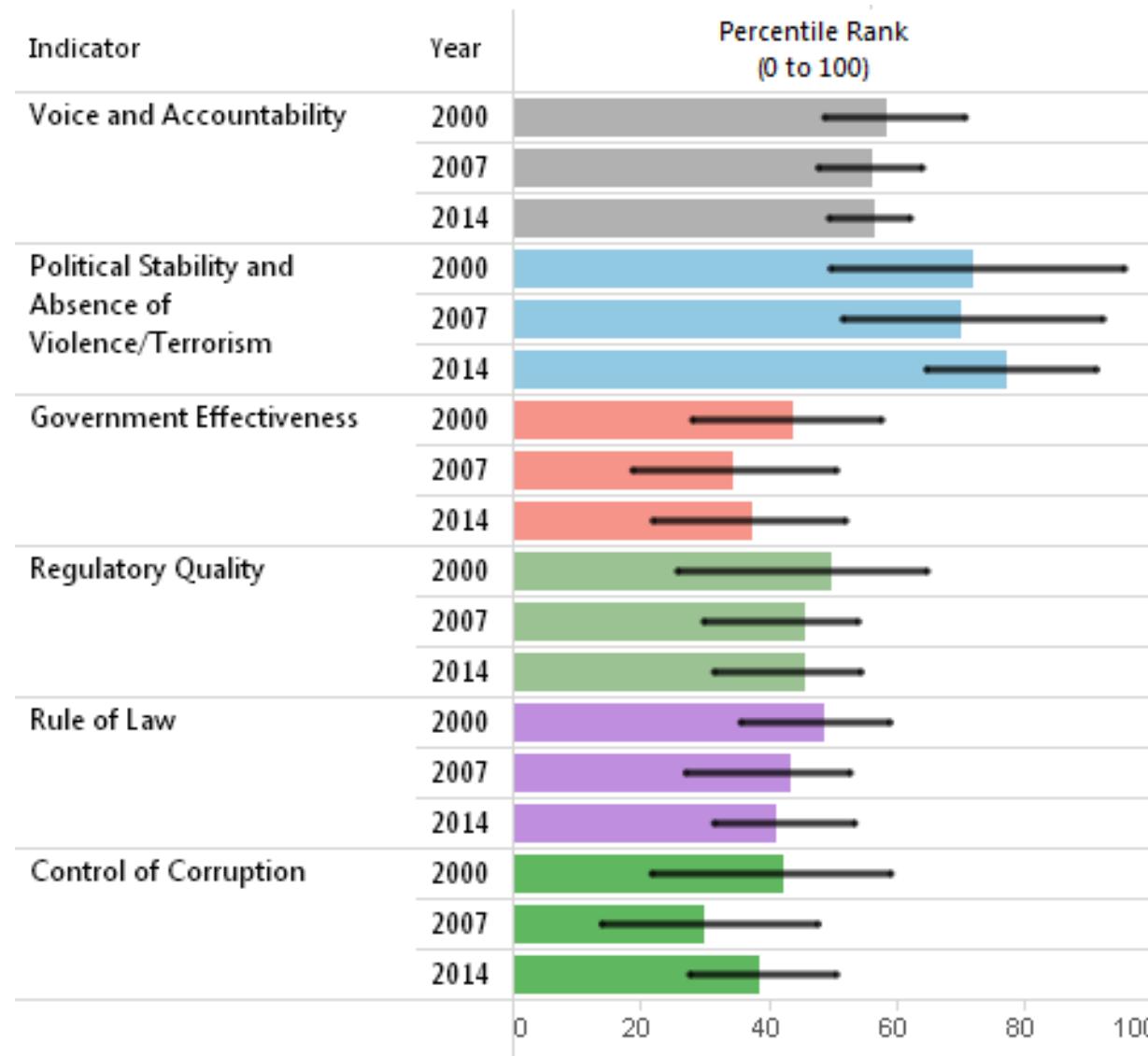

Percentile Range

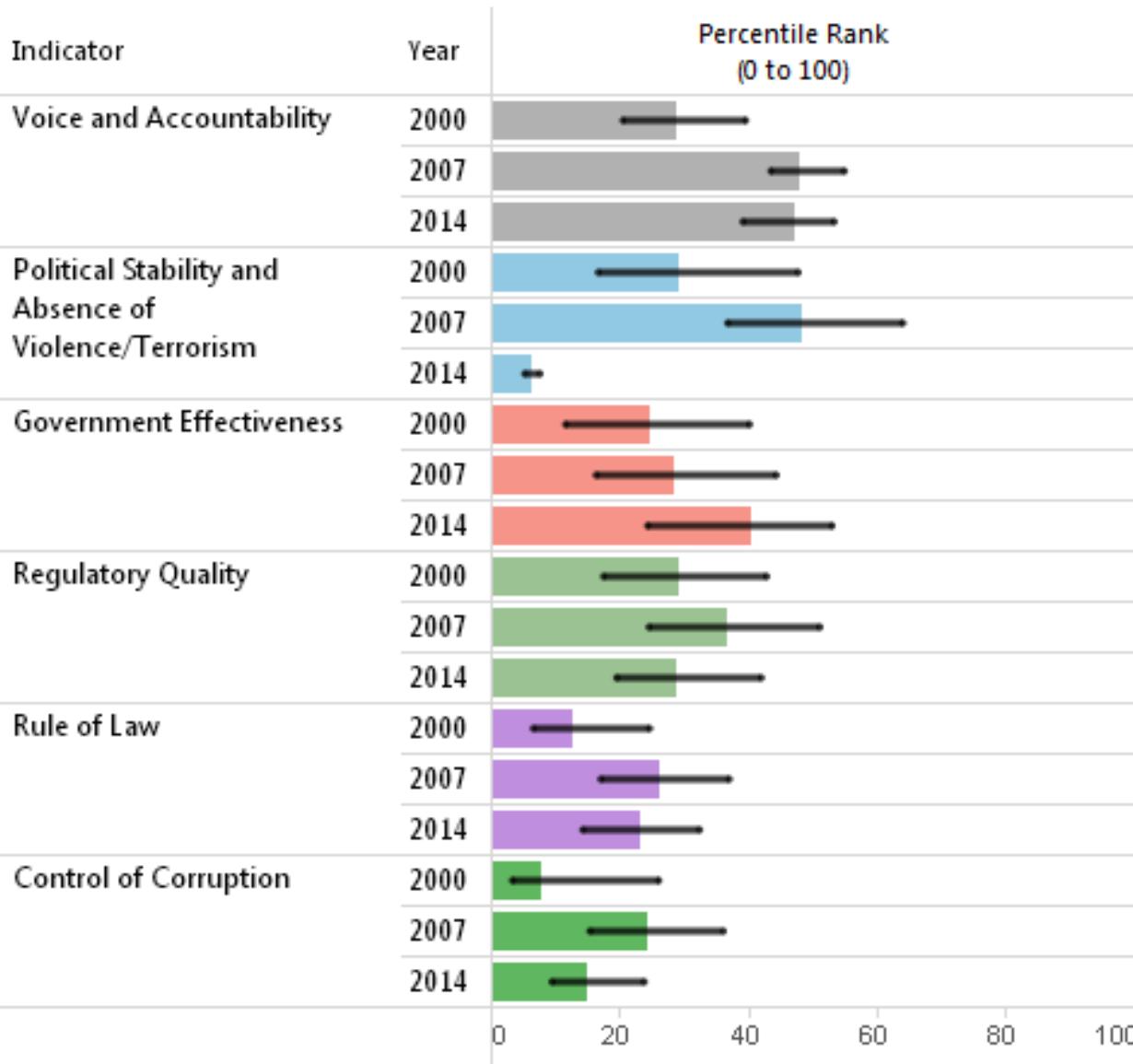
No Data for Country 0-10th 10-25th 25-50th 50-75th 75-90th 90-100th

Source: Worldwide Governance Indicators (<http://www.govindicators.org>), additional information at Kaufmann, Daniel, Kraay, Aart and Mastruzzi, Massimo, The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues (September 2010). World Bank Policy Research Working Paper No. 5430 (<http://ssrn.com/abstract=1682130>). 9

Монгол Улсын засаглалын үзүүлэлт: ДЗҮ 2000, 2007, 2014

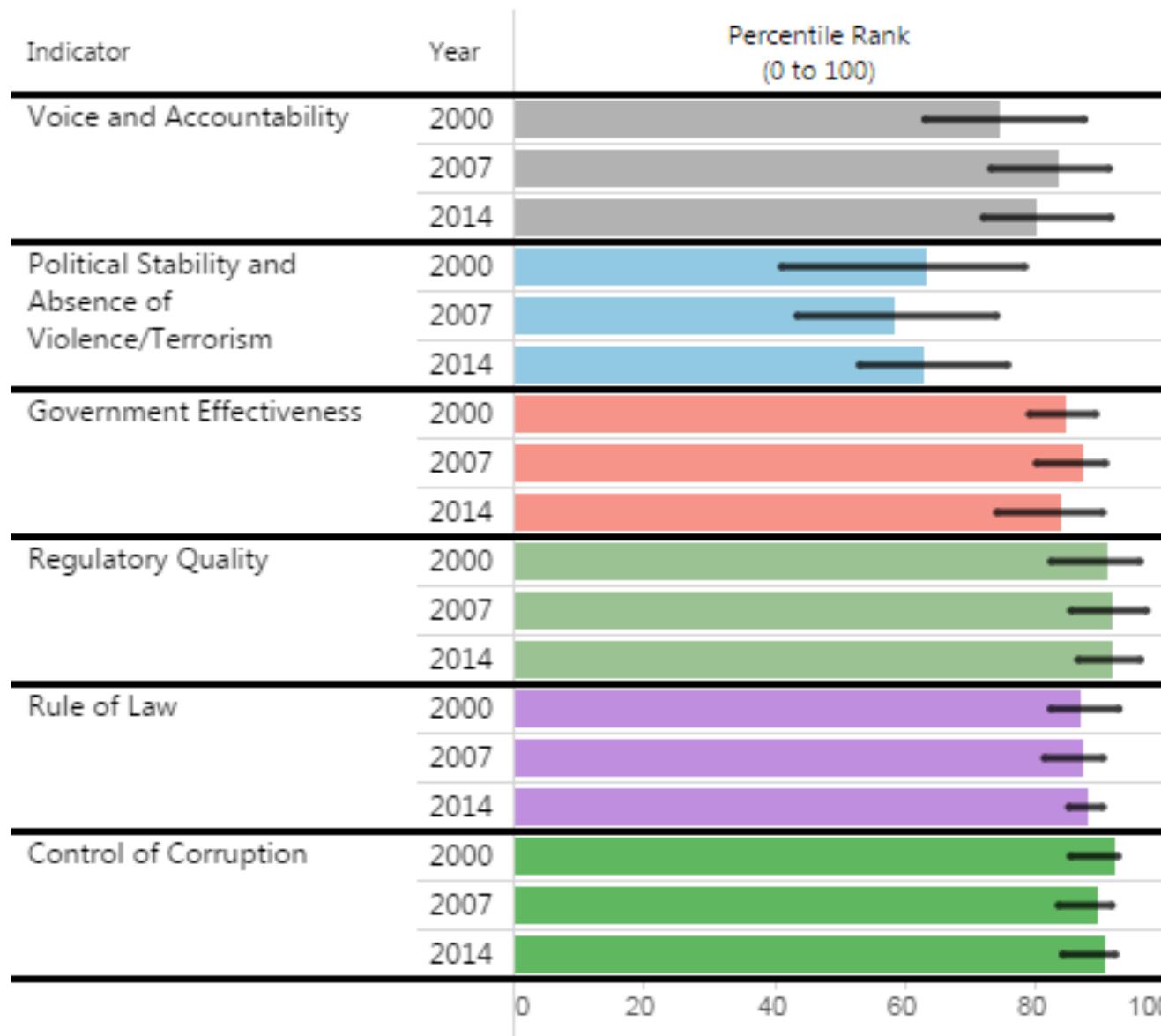

Украины засаглалын үзүүлэлтүүд

Source: Worldwide Governance Indicators (<http://www.govindicators.org>), additional information at Kaufmann, Daniel, Kraay, Aart and Mastruzzi, Massimo, The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues (September 2010). World Bank Policy Research Working Paper No. 5430 (<http://ssrn.com/abstract=1682130>).

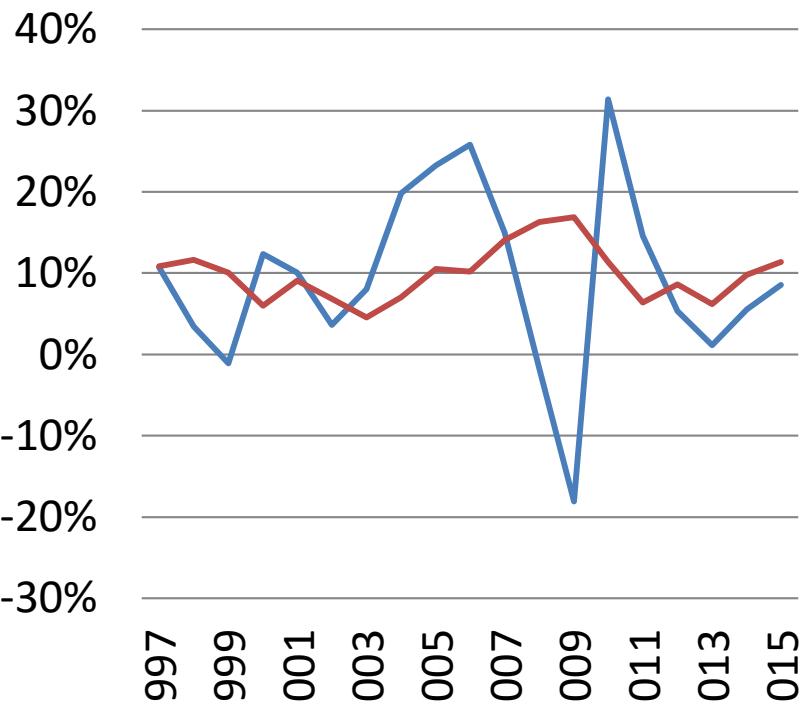
Дэлхийн дахинь засаглалын үзүүлэлтүүд: Чили улс 2000, 2007, 2014

Source: Kaufmann, Daniel, Kraay, Aart and Mastruzzi, Massimo, The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues (September 2010). World Bank Policy Research Working Paper No. 5430. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1682130>

Савалгаат орлогын удирдлага

Чили

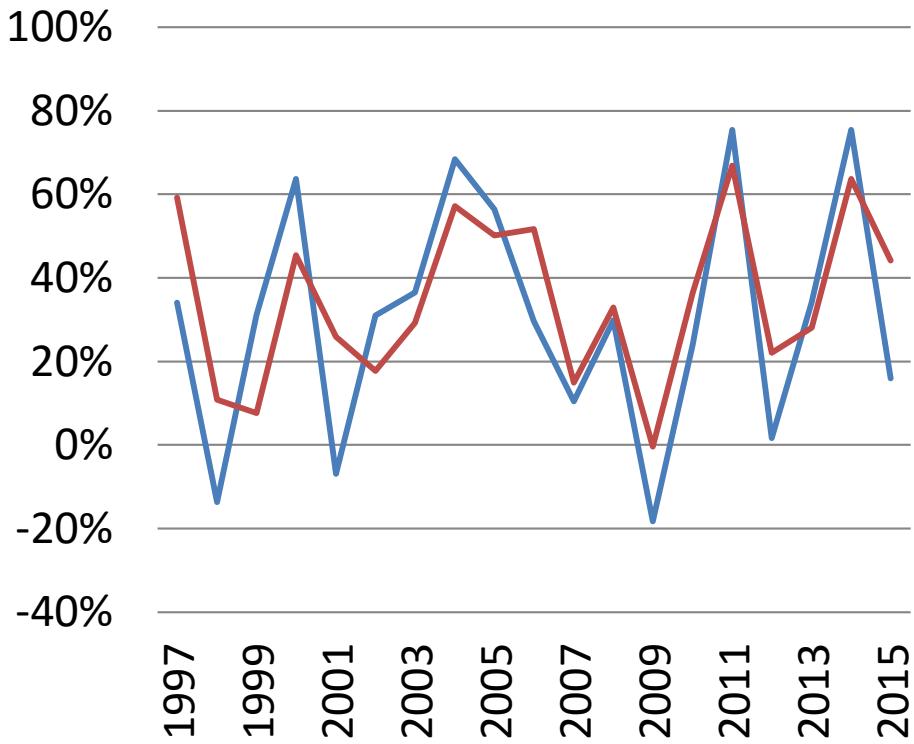
— Government revenue growth

(Chilean Peso)

— Government expenditure growth

(Chilean Peso)

Венесуэл

— Government revenue growth

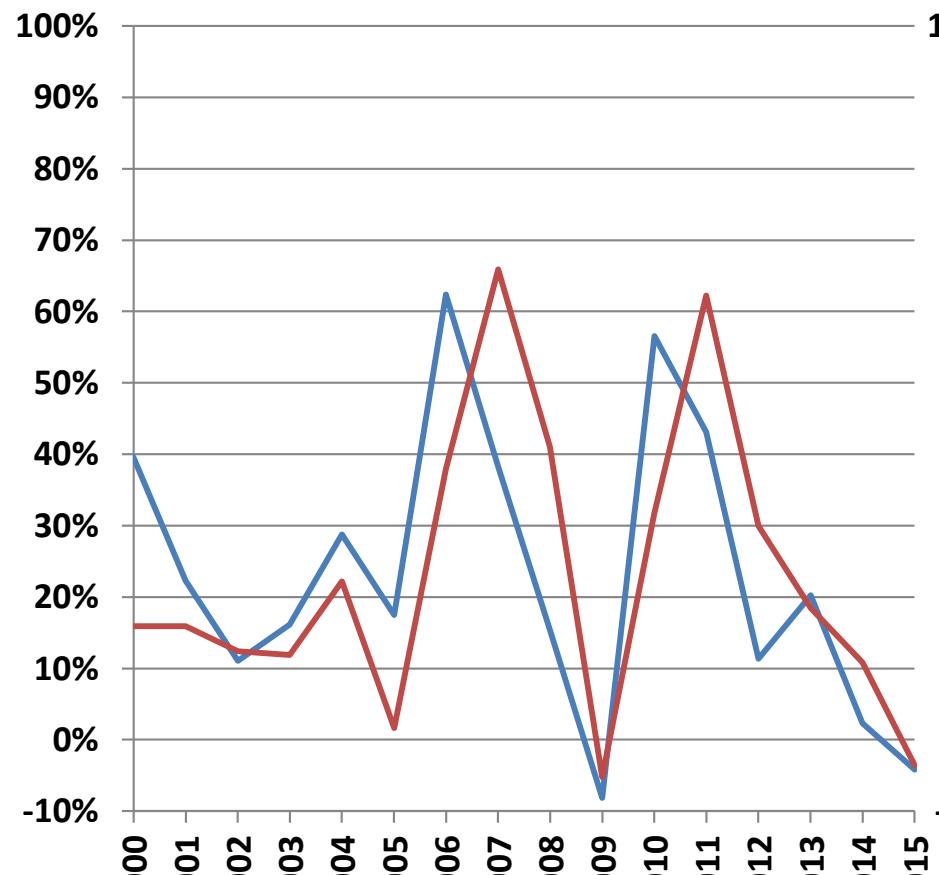
(Venezuelan Bolívar)

— Government expenditure growth

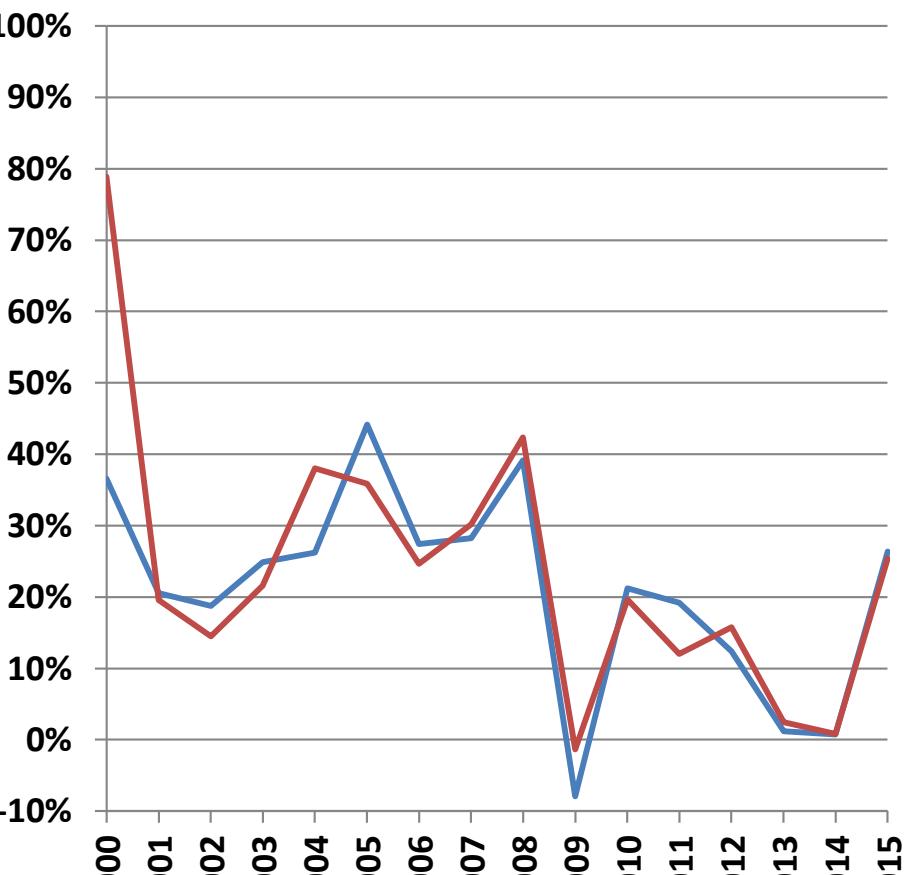
(Venezuelan Bolívar)

Зарлагын савалгаа Монгол ба Украина

Монгол

Украин

— General government revenue growth

— General government total expenditure growth

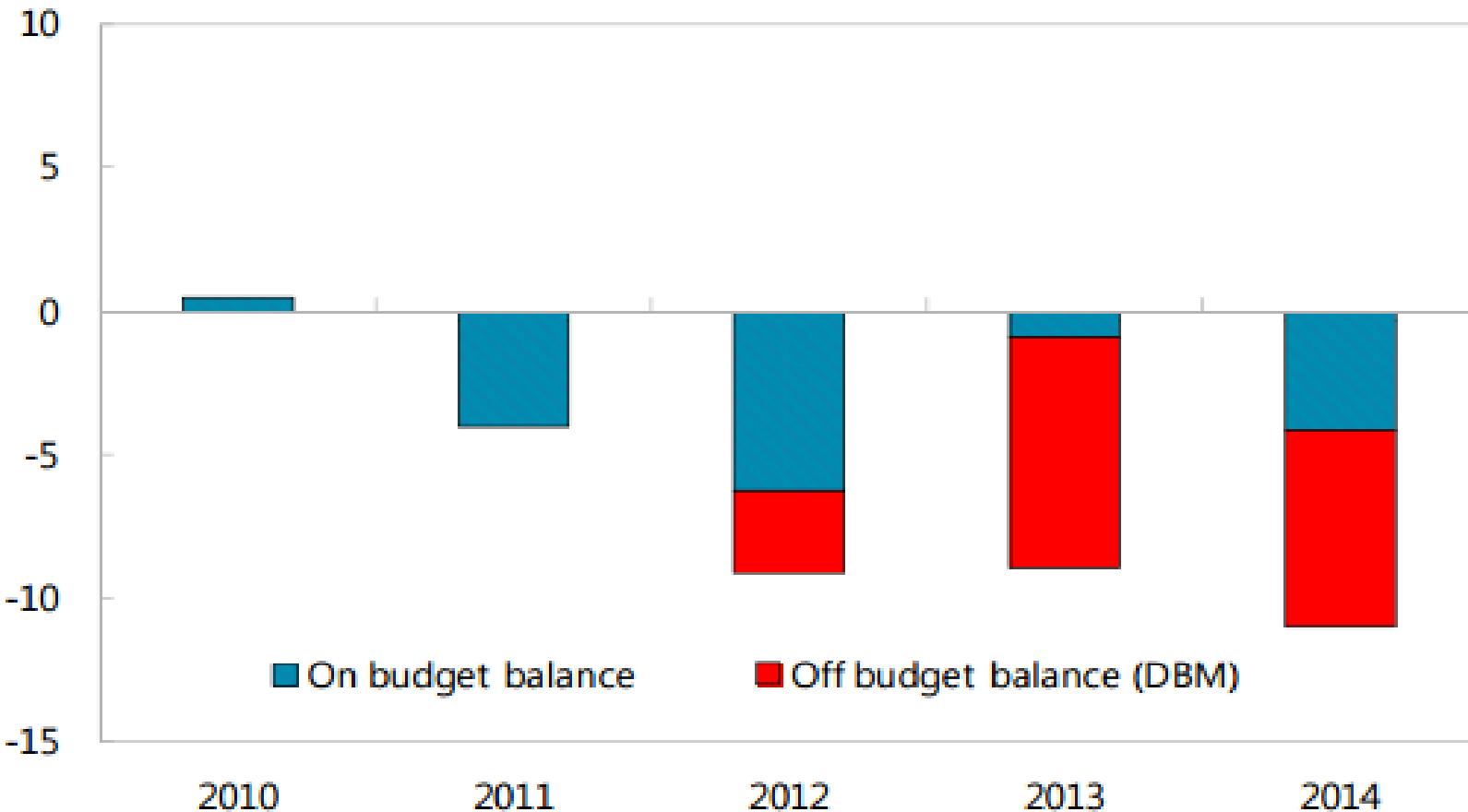
— General government revenue growth

— General government total expenditure growth

Монгол улсын зээл ба хуримтлал: Төсвийн тэнцэл

Mongolia: Fiscal Balance

(in percent of GDP)

Sources: Mongolian authorities; and IMF staff estimates.

Монгол улсын зээл ба хуримтлал: Өрийн хуримтлал

External and Domestic Debt 1/

(In percent of GDP)

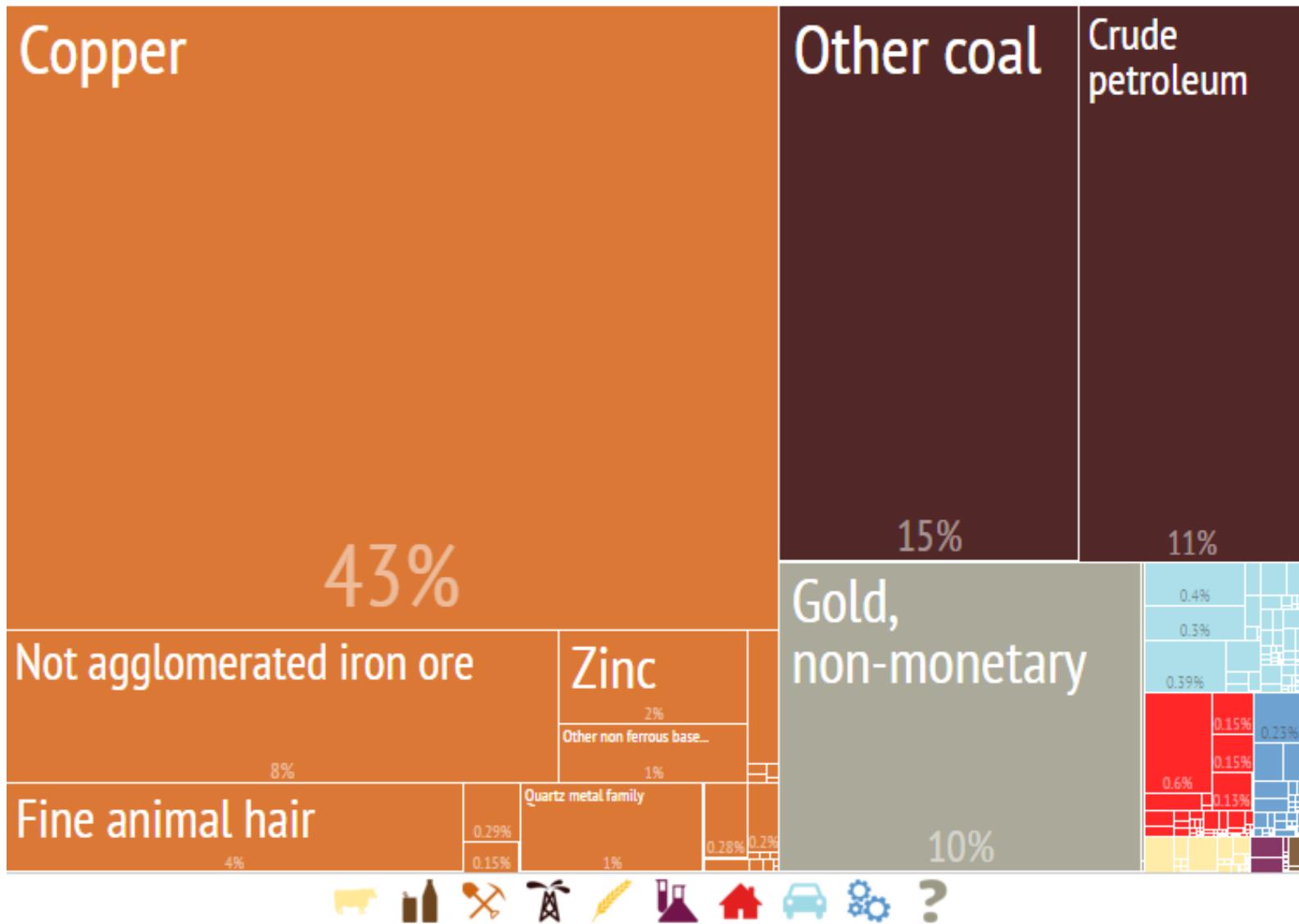

Sources: Mongolian authorities; and IMF staff estimates.

1/ Debt coverage expanded from 2013 onward.

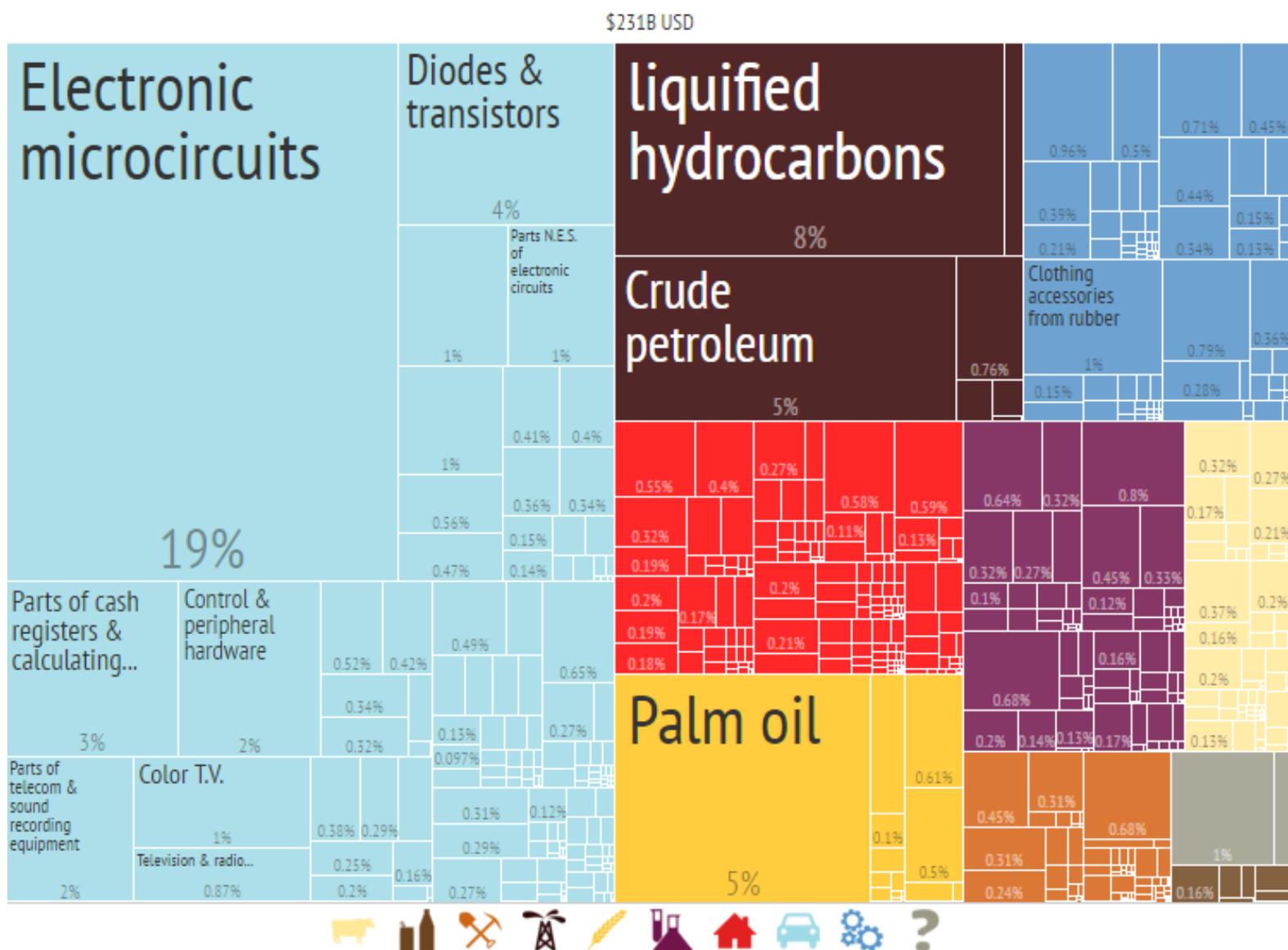
Монгол Улсын экспортын бүтэц, 2014

\$5.94B USD

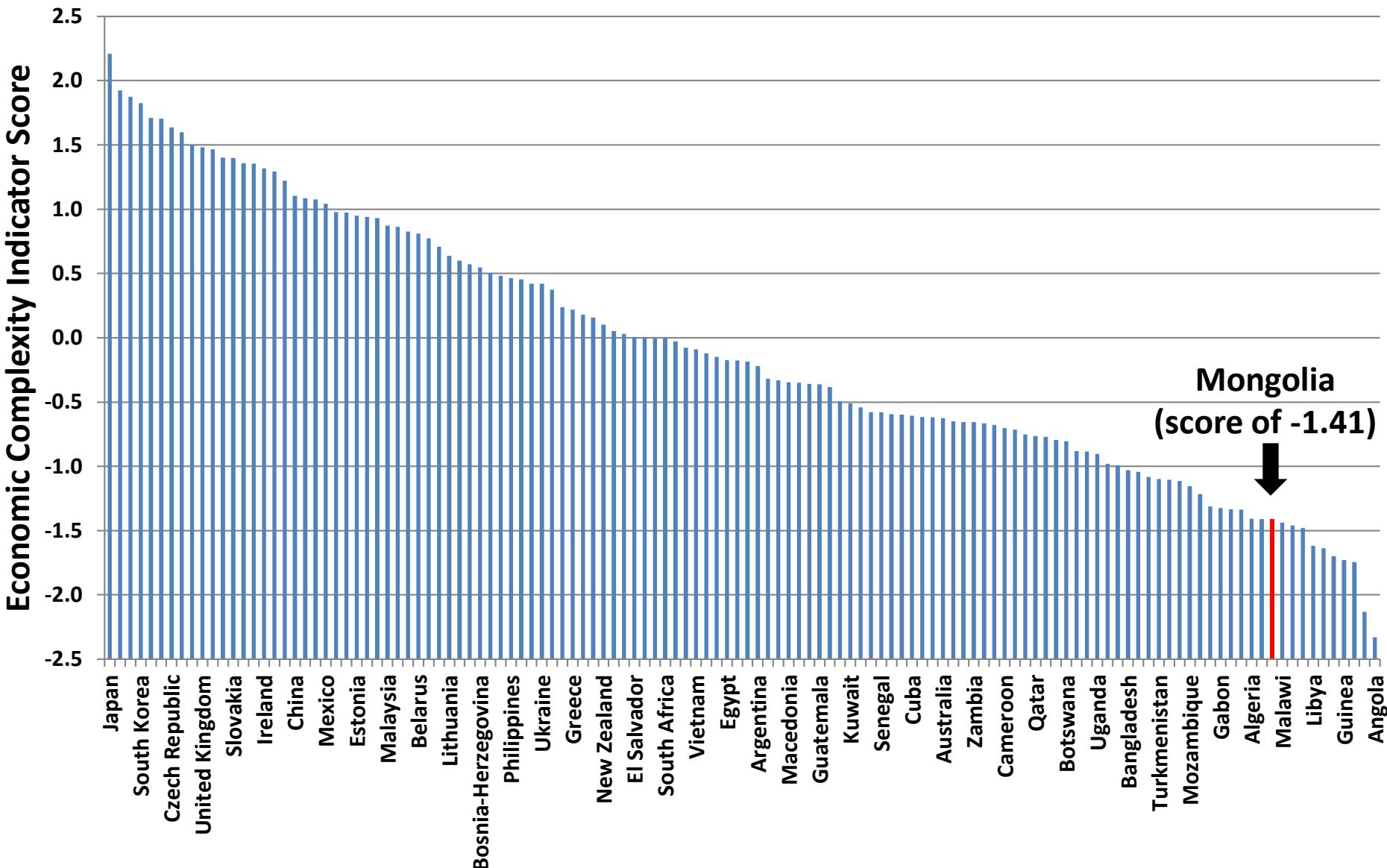
Source: The Atlas of Economic Complexity (http://atlas.cid.harvard.edu/explore/tree_map/export/mng/all/show/2014/) , this is a measurement of complexity that is calculated based on how many different products a country can produce and the number of countries able to make those products 17

Малайз улсын экспортын бүтэц, 2014

Source: The Atlas of Economic Complexity (http://atlas.cid.harvard.edu/explore/tree_map/export/mng/all/show/2014/) , this is a measurement of complexity that is calculated based on how many different products a country can produce and the number of countries able to make those products

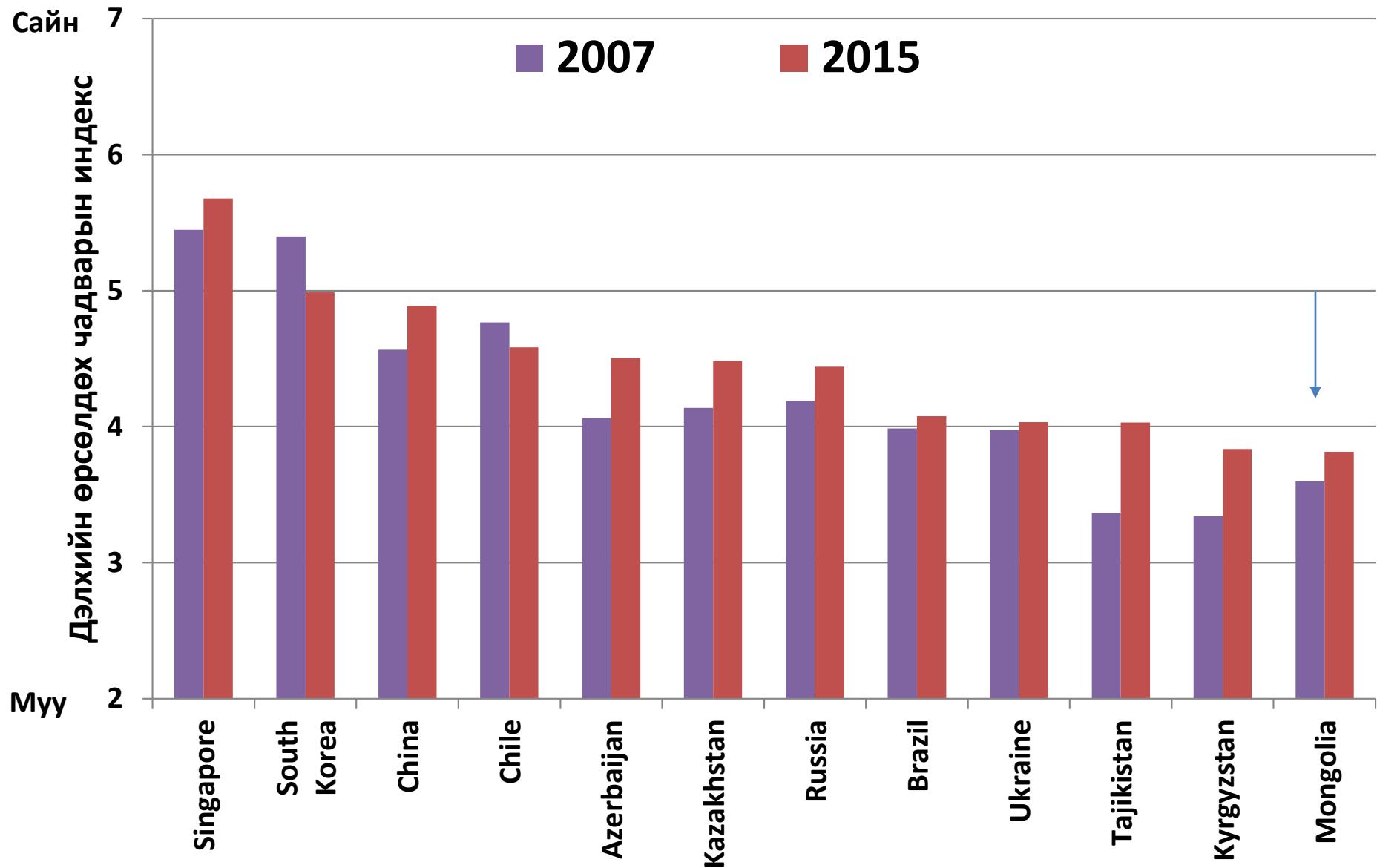
Эдийн засгийн нийлмэл байдлын атлас: Улс орны чансаа*

*Note: Due to number of countries covered, only select countries are labeled in this chart. Mongolia is ranked 114th out of 124 countries.

Source: The Atlas of Economic Complexity (http://atlas.cid.harvard.edu/explore/tree_map/export/mng/all/show/2014/) , this is a measurement of complexity that is calculated based on how many different products a country can produce and the number of countries able to make those products

Дэлхийн өрсөлдөх чадварын индекс: 2007-2015

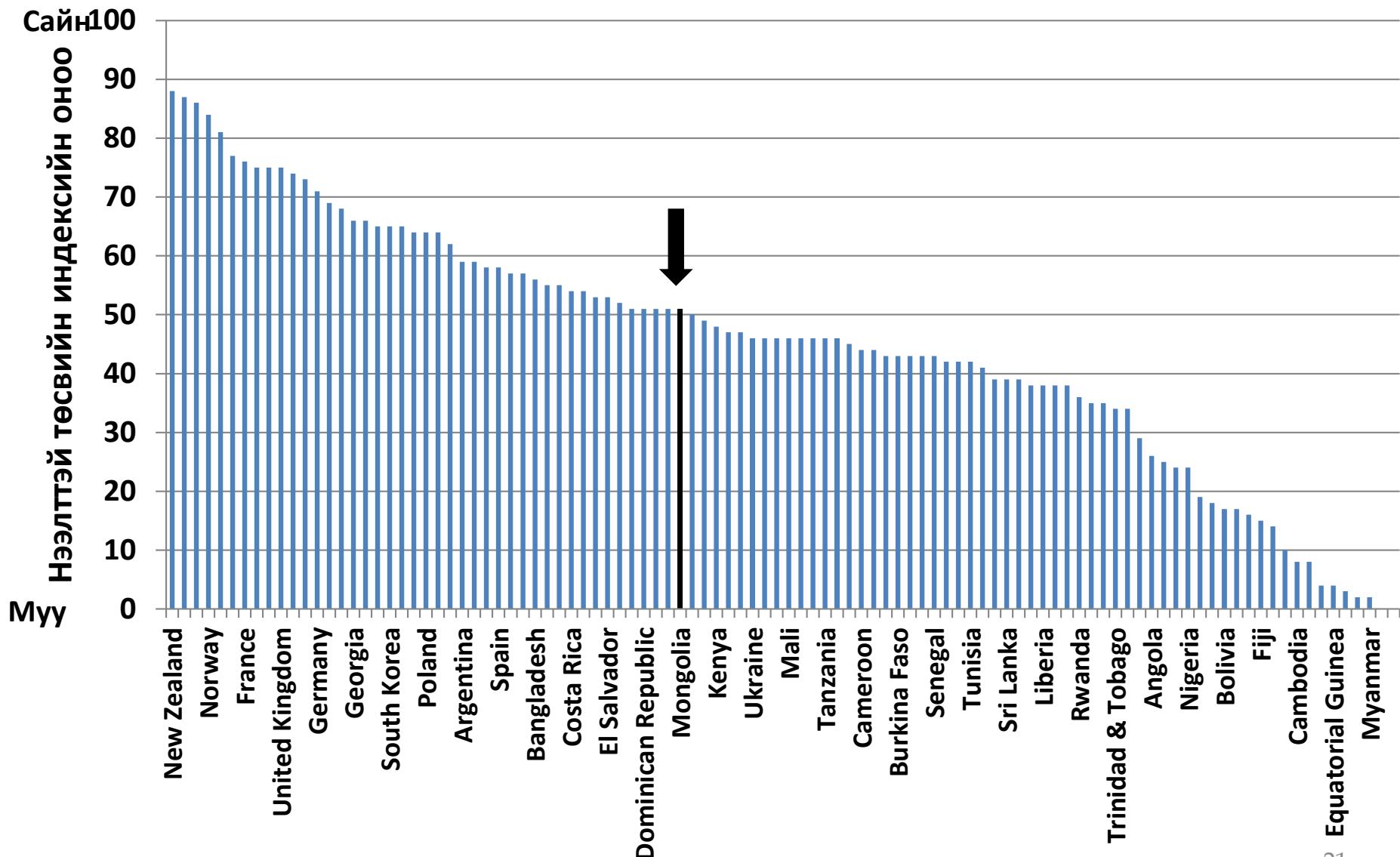

Note: Mongolia's rank in 2007 is 101 out of 131 and in 2015 is 104 out of 140.

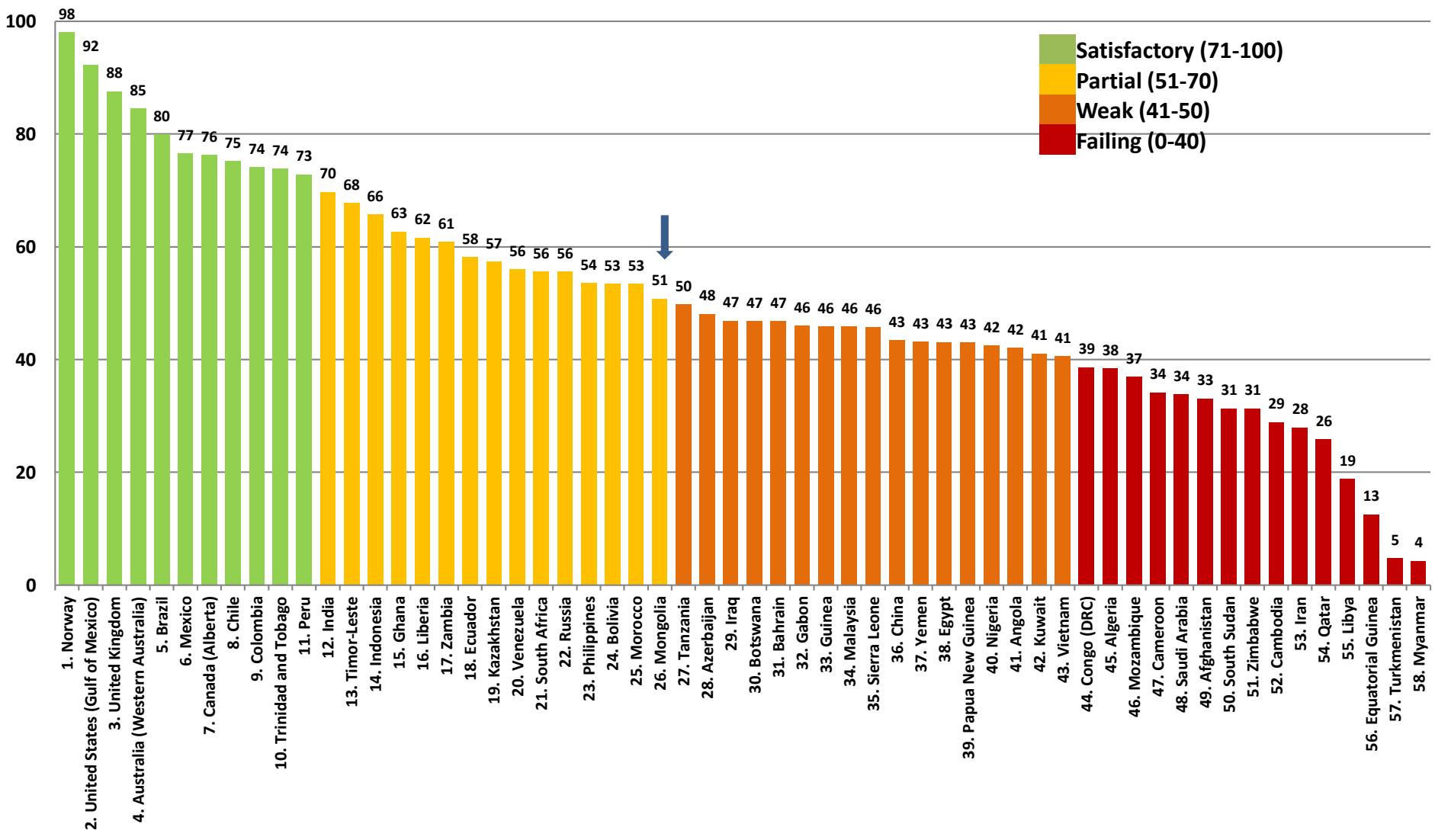
Source: World Economic Forum, 2015-2016 Global Competitiveness Report, <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/>

2015 Нээлттэй төсвийн индекс:

Монголын оноо 51 (102 орноос 39-т жагсан)

2013 Баялгийн засаглалын индекс

2013 Баялгийн засаглалын индекс: Монгол Улс

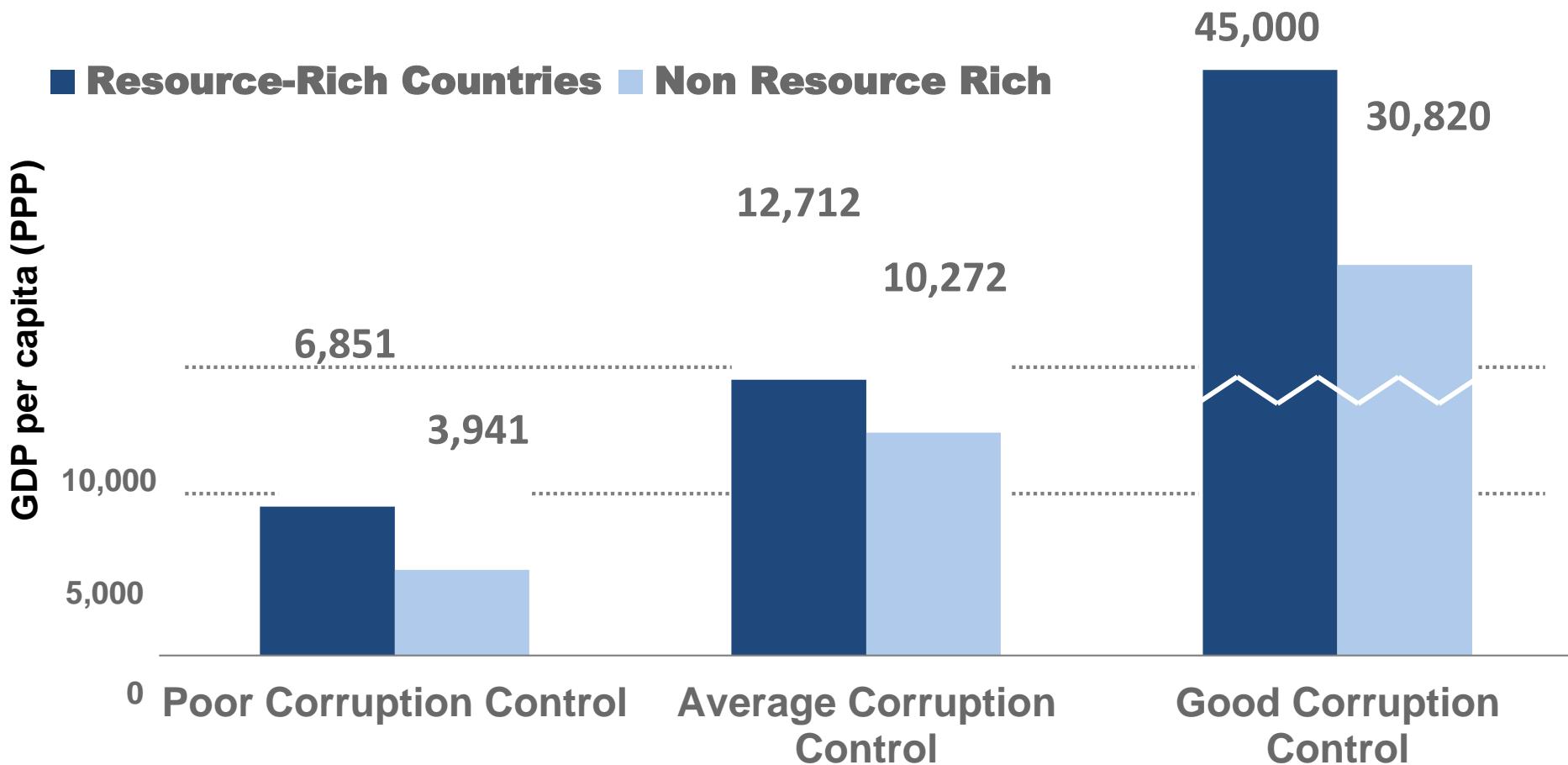
Rank (out of 58)		Score (out of 100)	Rank (out of 58)		Score (out of 100)
26	COMPOSITE SCORE	51			
9	Institutional and Legal Setting	80			
	Freedom of information law	67		Comprehensive fund reports	..
	Comprehensive sector legislation	67		Subnational transfer rules	100
	EITI participation	100		Comprehensive subnational transfer reports	67
	Independent licensing process	83		Subnational reporting of transfers	0
	Environmental and social impact assessments required	50			
	Clarity in revenue collection	100	37	Safeguards and Quality Controls	49
	Comprehensive public sector balance	50		Checks on licensing process	89
	SOC financial reports required	100		Checks on budgetary process	78
	Fund rules defined in law	..		Quality of government reports	58
	Subnational transfer rules defined in law	100		Government disclosure of conflicts of interest	100
41	Reporting Practices	39		Quality of SOC reports	0
	Licensing process	67		SOC reports audited	0
	Contracts	33		SOC use of international accounting standards	0
	Environmental and social impact assessments	17		SOC disclosure of conflicts of interest	100
	Exploration data	83		Quality of fund reports	..
	Production volumes	67		Fund reports audited	..
	Production value	56		Government follows fund rules	..
	Primary sources of revenue	67		Checks on fund spending	..
	Secondary sources of revenue	50		Fund disclosure of conflicts of interest	..
	Subsidies	33		Quality of subnational transfer reports	0
	Operating company names	67		Government follows subnational transfer rules	67
	Comprehensive SOC reports	0	20	Enabling Environment	48
	SOC production data	0		Corruption (TI Corruption Perceptions Index & WGI control of corruption)	31
	SOC revenue data	0		Open Budget (IBP Index)	78
	SOC quasi fiscal activities	0		Accountability & democracy (EIU Democracy Index & WGI voice and accountability)	56
	SOC board of directors	0		Government effectiveness (WGI)	32
	Fund rules	..		Rule of law (WGI)	41

 Satisfactory
  Weak
 Partial
  Failing

Гэхдээ Засаглал нь чухал уу?

- Ахлаараг зүйл байгаа ч засаглал,
түвшнийг хэмжиж болдог юм
байна
- Гэхдээ энэ нь үнэхээр чухал
нөлөөтэй гэж үү?

Сайн засаглал, авилгын хөгжлийн өгөөж: Баялаг ихтэй ба ихгүй улс орон

Sources: GDP per capita (atop each column) from World Bank World Development Indicators, 2012.

Corruption Control data from Worldwide Governance Indicators (WGI, 2012) Countries grouped into terciles based on WGI_{Control} of Corruption scores. Resource Rich country classification according to IMF (2010).

Байгалийн баялгийн тунхаг (ББТ)

Дотоод засаглал

Ирүүлэлт
&
Олборлох
шийдвэр

Сайн
нөхцлөөр
ашиглах

Орлогыг
удирдах

Тогтвортой
хөгжилд
хөрөнгө
оруулах

Гадаад засаглал

Олон улсын сургамж ба үр дагавар

1. Засаглалын улс төр, институцийн хэмжээсийн хүрээнд өмнө нь хүрсэн өөрчлөлтийн шинжтэй амжилтууддаа тулгуурлан, гүнзгийрүүлэх
 - Улс төрийн болон иргэний эрх чөлөө, чөлөөт хэвлэл
 - Авиалгын эсрэг хөтөлбөр:
 - Ил тод байдлын шинэчлэл: i) Төсөв; ii) Уул уурхайн ил тод байдал: Гэрээ, Бенефициар өмчлөгч, Орон нутаг, Лиценз олголт, ТӨК (Эрдэнэс Монгол), ОҮИТБС +
2. Эдийн засгийн засаглалтай холбоотой үндсэн сорилтуудыг шийдэх
 - Макроэдийн засгийн & өрийн менежмент, төлбөрийн чадваргүй болох болон дампуурлаас аврах эрсдлийг бууруулах: улс төрийн зөвшилцөл & төсөв, мөнгө & өрийн зохистой бодлого
 - Уул уурхайн үнийн талаар & Ирээдүйн өв сангийн бодлогын талаар бодит хүлээлттэй байх
 - Дэлхий даяар уул уурхайн салбар дахь гадаадын хөрөнгө оруулалтын талаар бодитой хүлээлттэй байх & 'хэлэлцээ хийх урлаг'
 - Эдийн засгийн төрөлжилтийн хөтөлбөр: хэрэгжүүлэхэд тулгарах сорилтууд

'Шинэчлэл хийх цаг нь яг одоо': Үндэсний зөвшилцөлд хүрэх нь